

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden pénteken 16 oldal terjedelemmel.

A „Magyar Néplap” előfizetési ára: Egész évre 1 ft 80 kr. Fél évre — 95 > Negyed évre — 50 > Egyes szám 4 kr.	A „Magyar Néplap” és „Mezőgárda” előfizetési ára: Egész évre 8 ft — kr. Fél évre 1 > 50 > Negyed évre — > 80 >	Szerkesztők: LEPSÉNYI MIKLÓS és NÉMETH GELLÉRT.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker., Práter-utca 44. — Ide küldendők az előfizetési pénzek, valamint a lapba szánt mindennemű közlemény, és esetleges reklamációk. Egy 5 hasábos hirdetési nonparailsor ára 10 kr.
---	---	--	---

Az áldozatok.

A kereszténység üldözése csak nem akar véget érni. Lepsényi Miklós börtönének ajtai föltáruultak ugyan, de a kormány gondoskodik, hogy atyai gondviselésének újabb áldozatai legyenek. Azért tehát nyers üldözést indít mindazok ellen, kik Lepsényi iránt rokonszenvet mérészeltek mutatni. Meg nem elégedve azzal, hogy a fogadására egybesereglett békés polgárokat lovas rendőrökkel tipratta meg, az ajándék-tárgyakat elkobozta, vacsoránkat rendőreivel falatta föl, hanem a fogadási ünnepséget rendező bizottság ellen eljárást is indított s törvény elé állítja, és amint a liberális lelkiismeretet ismerjük, biztosra vehetjük, hogy el is ítéli őket, mert ezek mind veszedelmes emberek, a pogány kormánynak ellenesei, tehát *államveszélyesek!*

A cím, melyen Krisztus szent keresztjére agyarkodó kormányunk ez újabb keresztényüldözés áldatlan munkáját megkezdi, az, hogy a ki szemelt áldozatok Lepsényi ünneplésében a királysértés vétségét magasztalták föl, mely által büntetendő cselekményt követtek el. Az a törvény-cikkely azonban melyre liberális uraink hivatkoznak csak silány ürügy, melylyel üldözési dühüket kívánnák leplezgetni, ha ugyan sikerülne. Silány ürügy csak, mely a jelen esetre éppen nem vonatkozatható. Lepsényi mindenkor tiltakozott a királysértés vádjá ellen. Folytonosan hangoztatta, hogy királysértést megtámadott cikkébe belemagyarázni nem enged. Minden dolgozatnak leghivatottabb magyarázója maga a szerző. Régi szabály ez, melyet eddig minden kor, minden iskola elfogadott. Csak újabban a liberálisok találták ki, hogy a katolikus írók cikkeit „jó katolikusokkal” és zsidó esküdekkel magyarázassák meg. S hiába tiltakozott ez önkényes magyarázat ellen mindjárt a tárgyaláson Lepsényi,

a zsidóknak adtak igazat s elítélték. De bár elítélték, azok a katolikusok, kik még adnak hitükre valamit, tudják jól, hogy Lepsényitől a királysértés mindig távol volt, e bünt nem követte el s a szegedi államfogház falai között ártatlanul szenvedett, mint áldozata Krisztus egyházát gyűlölő liberalizmusnak. Szemérmetlen beszéd tehát az, hogy Lepsényi ünneplői a királysértés büntetést magasztalták. Magasztalni akarták az ártatlanul elítélt embert, a liberalizmus áldozatát, kit börtönre vetettek, mert működése, éles tolla a becstelen liberalizmus rendszerére rettenetes volt; legalább egy időre tehát meg akartak szabadulni tőle.

De ha valóban elkövette volna is a királysértést, tisztelőit akkor is csak a legdurvább önkénykedéssel lehetne üldözni. A törvény azt minősíti bűnnek, ha valakit a *büntett elkövetése miatt* ünnepelnek. De hát hol az a Pekáry, vagy hol az a Percel Dezső, ki be tudná bizonyítani, hogy a *büntett elkövetése miatt*, vagyis azért, mert megsértette a királyt, azért akarták ünnepelni? Ez a magyarázat is teljesen azonos azzal a másikkal, mely jónak látott királysértést kenni Lepsényi ismert cikkére. Ugyan tisztelt belügyminiszter ur, hol vannak az ön bizonyítékai arra, hogy Lepsényinek azért készült az ünnepies fogadtatás, mivel megsértette a királyt s ha ezt nem tette volna, nem ünneplik hivei? Hiszi ezt ön? Ne higye. Legyen meggyőződve, hogy nagy tévedésben van. Ép azért készült Lepsényi ünnepies fogadása, mivel tudják barátai, hogy királysértést sem követett el; a zsidó esküdeken és vad liberálisokon kívül mindenki meg volt győződve — talán még ön is Percel ur — hogy a ráfogott bűnnek még árnyéka se érte lelkét.

Bizony becsületesebb dolog lenne, ha a kapkodás és sok füllentés helyett őszintén kimondanák, hogy az önök rémét, a *néppárt mu-*

Szíves bizalommal kérjük tisztelt elbarátainkat, lapunknak apostoli buzgósággal való folytonos terjesztésére, mert magasztos eszméink magvait csak így leszünk képesek széles körben elvetni és magunknak a jövőt biztosítani.

Szerk.

musát látták Lepsényi tiszteletére összegyűlekezett nagy sokaságban s azért rémültek halálra. Félték, hogy a vidéki közönség lelkesedése átragad a fővárosiak jobb részére is; akkor pedig a husos fazék oldala könnyen kidülhet. Már pedig önök előtt az drágább kincs a mennyország-nál is; ennek biztosítására jó minden eszköz.

Lepsényi ünneplésében a büntett fölmagasztalását látják Percel ur hályogos szemei; ámde hogyan van, hogy a királyi trón ellen való lázadás miatt fejvesztésre ítélt Martinovitsot és társait május hó folyamán ünnepelheték, még pedig a rendőrség fedezete mellett ünnepelheték? Hm! hát ez nem volt büntett fölmagasztalása? Persze, azok ellen, kik akkor ünnepeltek nem tettek hivatalos lépéseket, mert azok nem-katholikusok voltak. Szabad itt minden, a nem-katholikusoknak. De a katolikus embernek csak egy joga van, hogy fizethet! Hamis mérleg az mely így mér. A liberális urakon kívül minden más ember a földhöz csapná, nekik azonban ép ilyenre van szükségük, mert csak így boldogulhatnak.

Fájdalmasan esik hallanunk, hogy Lepsényi kiszabadulásának Szegeden is vannak áldozatai. Desewffy Sándor csanádi püspök-ur ó méltósága Bartha István tanítóképző intézeti tanárt elmozdította állásától, amiért Lepsényit kiszabadulása reggelen üdvözölte; az Üdvö itöről címzett sz. Ferencendiek tartományfőnökére pedig ráírt, hogy a szegedi házfőnököt és alsóvárosi plebános helyett azonnal helyezze más kolostorba. Miért? Mert Lepsényi kiszabadulásakor kocsin érette mert menni? Anélkül, hogy az apostolok utódai iránt tartozó köteles tiszteletünkről megfélekedznénk, vagy ó méltósága intézkedéseit elbírálásunk tárgyává akarnók tenni, őszintén kijelentjük, hogy ez az intézkedés legkevésbé se alkalmas katolikus jellemek képzésére. Utóvégre mi büntettek a nevezett fölisztelendő urak? Vétettek a hit, a vallás, az egyház ellen? A liberális ujságok piszkolódásai igazolják, hogy a liberalizmus ellen vétettek! De hát mióta bűn ez az egyházban? Liberális lapok kiáltozásaitól senkinek se szép megijedni, annál kevésbé a hajó kormányosainak. Hát nem tudják azt a temesvári püspöki rezidenciában, hogy éppen a liberális-zsidó sajtó gyalázkodása a mi legnagyobb dicsőretünk, a mi kitüntetésünk s e sajtónak magasztalása ami legnagyobb szégyenünk? Azok a papok, kiket a zsidó-liberális ujságok támadnak nem büntetést, hanem elismerést érdemelnek. Sajnáljuk, hogy nekünk kell ezt megmagyaráznunk. Van a csanádi egyházmegyének egy-két liberális papja is; ugyan részesültek-e azok valaha ily szigorú bánásmódban? Vagy arra Délnek nem a liberalizmus, hanem a katolicizmus a bűn? No köszönjük ezt a fölfogást. Igazán apostoli!

Ilyen lélek emelő példák láttára, ennyi katolikus erő és bátorság szemléletére csoda-e, ha a liberalizmus nem hagy föl az üldözéssel? A cinkeesség csak növeli vakmerőségét. Napról-napra galádabb tettekre ragadtatja magát, mert az nem oly hamba ám, aminők mi vagyunk. S csoda-e ha taborunk nem nő, ha az erős lelkeket is csüggedés szállja meg, ha sikra lépni alig mer valaki?

Szomorú viszonyok! Csak Isten segíthet itt. Nem bízhatunk mi másban. Még egyik-másik püspökben se.

(—i.)

POLITIKAI HIREK

Bánffyék pofája. Kedélyes diskurzus folyt le az e hó 9-iki képviselőházi ülésen Bánffy és derek pártj pofájának rovására. *Holló* Lajos, a sikerrel megcsinált stomfai választás ügyében interpellált. Szépen előadta, hogy a néppárti választópolgárok mint éheztek, fagytak a szabad ég alatt, esőben, vízben, harminchat órán keresztül, hogyan erőszakoskodtak, minő emberkinzások folytak ott le. A kormány padsoraiakon úgy találták, hogy ez ügyes kis diákesiny volt, és a bu'á nép szenvedésein jobbra-balra kacagtak, mint valami ügyes viceen. Az ellenzék erre az általános röhögésre haragba jött. *Ugron* Zoltán dühösen kiáltott oda:

— *Még van pofájuk röhögni!*

— *„Hóhérok! Revolverrel jövünk ide!”* kiáltotta más valaki. Ivánka pedig ezzel kedveskedett Bánffynak: *„Az ilyen gazembereket le kell löni!”* Bánffy megint csak mosolygott. Erre Ugron dühödten vágta oda: — *„Ni a gazember még röhög!”* *Vajay* István sietett megnyugtatni Ugront: *„Nem csoda, nincs bőr a pofáján!”*

— Ezek emberkinzók!

— Rabók! Gazság!

— Hazaárulók!

— Kikergetjük innen és nem fognak a magyarság nevében gazságokat követni! el

— Bánffynak a *haza* előtt jár a *hasa!* — dühöngte Polonyi. És Bánffyék szépen vigyorogtak. Ezeket az ékes közbekiáltásokat lekapták a gyorsirók ott nyomban, hozta valamennyi *kormánylap*, de Bánffyék ott ülnek szilárdan és rendthetlennül. No hát ilyen gyengéd célzásokkal telt kedélyes diskurzus után a miniszterelnöki széken tovább ülni, — elismerjük, — csakugyan pofa keil!

Protestáns hang a néppárt mellett. Bárdossi Géza a fejmegyei bizottsági választások alkalmából a többek között ezeket írja a néppárttól. *„Az idők szája int a kereszténység minden igaz barátját, katolikust és protestánt egyaránt, hogy egymás jogainak kölcsönös védelmezése mellett egyesüljenek a közös ellenség, a vallástalan liberalizmus ellen. Nem a kath. papság, nem is a néppárt az, mely felekezeti politikát csinál, hanem azok kik nem indokolt vádakat szórnak e pártra és minden erővel akarják riasztani tőle a protestáns polgárokat csak azért, mert vezérei katolikusok, kik ferdeas*

bátorsággal, öntudatos célra való törekvéssel de egytuttal bőcs tapintattal és önzetlen lojalitással göngyölék ki a liberalizmus szomorú értékű győzelmeivel s romboló munkálkodásával szemben a zászlót, melyre Isten és haza van írva!

Országgyűlés.

December 4. *Dániel* Ernő kereskedelmiügyi miniszter először is négy és fél millió forintot kért mozdonyok beszerzésére, pénzügyi politikájának nagyobb dicsőségére. A horvát-szlavon belbiztosítási költségek tárgyalásánál újra kitört a vihar, felvetették a zágrábi zászlósértért. *Thaly* Kálmán ellenében *Josipovich* védte kezét, aki után *Gyurkovits* György horvát képviselő védte horvátjait. Megszavazták még azt is, hogy a viták befejeztével a ház január 9-ig szüneteljen.

December 5. *Bujanovich* Sándor a nemzeti párt zajos helyeslése közben jelentette ki hosszabb megokolás után, hogy az irredemniáról (költségvetés nélküli szabad kormányzás) szóló törvényjavaslatot nem fogadja el. Bujaonichot követők hasonló szellemben *Péchy* Tamás, *Komjáthy* Béla, *Sima* Ferenc és *Kossuth* Ferencz, az utóbbi azonban nem aludt volna talán nyugodtan, ha ki nem jelenti, hogy: „*elismerem, hogy a kabinetben sok tehetséges ember van. Nem fogadom el a javaslatot, de kérem a kormányt, legalább azt valószínűsítsa meg, amit a 67-es alapon megvalósítani lehet.*” Lám, lám. A nagy Kossuth kis fia még azzal is beéri, amit a sehidő, se meleg Apponyi vátoztatni kíván. Gyönyörű remények, annyi bizonyos. Beszéde után, — amit nagyon elhallgathatott volna, — persze, hogy a többség megszavazta azt az irredemniát. Az 1896-iki ujjoncok megajánlásáról tüzesen beszéltek *Thaly* Kálmán és *Ujron* Gábor. Ezután beszélt *Vajay* István. Vágta a kormányt rettenetesen, higgadt, szabados szép beszédben. *Fehérváry* G. za báro, tanulhatott belőle. A kegyelmes ur ugyanis *Szent* István király napján, augusztus 20-án országos látogatást rendelt el. *Vajay* szépen megmagyarázta, hogy milyen dicsőség a lelkekre az ilyen dolog. Az ellenzék zajosan éljenzett és megtapsolta *Vajay* beszédét, — míg a kormány gögösen nevette saját bűneit. A javaslatot a többséggel Szilágyi megszavaztatta.

December 6. A horvát vita után új szakaszával foglalkoztak Elítelte *Hermann* Ottó, védte *Pulszky* Áost silyari fegyverrel. *Pázmány* Dénes, majd *Beöthy* Ákos zajos tetszés között bizonyították, hogy *Pulszky* szavai nem hitelesek sőt ellenkezőleg nagyon is Bányfijűek. *Szalay* Imre és *Horváth* Gyula még toldtak hozzá egyetmást, amely után *Tisza* István közlörködött a papáji drága politikája mellett. Erre azután *Ujron* beszélt, amely után a mameluk tábor szerte ugrott.

December 7. E napra volt kitűzve *Vajay* István derék képviselőnk interpellációja, a Lepsényi fogadása körül felmerült rendőri tulkapások tárgyában. A stomfai, nyitrai, girálhi botránnyok hősei, a babrkoszoruott mamelukok, ugy csináltak a dolgot, hogy kihuzták az időt két óráig, mirdeaféle válasz és viszonválaszokkal, csak-hogy lelkiismeretük zaklatatlan legyen *Vajay* hatalmas szavától, legalább két napig. *Tibád* Antal, *Polónyi* Géza, *Olay* Lajos beszéde után a somogyi pontok fölött vitáztak. Majd *Darányi* bácsi koponyájára olvastak egy sereg szentenciát mezőgazdasági ügyekben. Megállapították a jövő ülés napi rendjét, amely után felállt

Vajay István. Amint ezt az elnök látta kétségbeesett és nagyhamar odafordult a házhoz: „T. ház két óra elmúlt. Hozzá járulnak-e, hogy két órán túl interpellációt hallgassunk? Persze nem kellett egyéb. A többség szavazott s így a ház szerte oszlott. *Vajay* tiltakozott, ugy állt ott, mint egy romlott kaszt egyedüli jó szelleme, kissé haragosan, de a kormány szolgálópártja röhögéssel nyomta el kiáltó lelkiismeretét és sietett ki onnan, ahol néha az igazság fegyvere is harcra kel a erőszakkal.

December 9. *Holló* Lajos, *Péchy* Tamás, *Makkfalvay* Géza a stomfai választásnál a kormány által elkövetett hallatlan brutalitásokat hozták szönyegre, a röhögő Bányfi dicsőségére. Össze-vissza gazemberezték őket, de ők csak röhögtek. E kis előző után kisebb tárcák fölött vitáztak. Ezután következett *Vajay* István képviselőnk, a néppárt ügyének egyedüli lánglelkű párfogója ott a parlamentben. Nem merték elodázni a Lepsényi ügyben bejelentett interpellációját. B. szédét külön hoztuk, felhívjuk rá olvasóink b. figyelmét.

December 10. Bányfi általi elválasztások valának. Felelt őt interpellációra, a melyben érdekes, hogy négy választási visszaélésekre vonatkozik. Nyitra után jött *Nógrád*, *Csongrád*, *Girált* és végül *Stomfa*. . . Persze mindent letagadott s a „többség“ tudomásul vett mindent. Így hát rendben van — minden. A legközelebbi ülést, a karácsonyi ünnepek miatt jövő évi január 9-ikére halasztották. Van egy vizsgálatodásunk, hogy addig legalább nem kell Bányfi-val foglalkoznunk. Boldog ünnepeket! Több jó érzést!

Vajay István orsz. képviselő interpellációja Lepsényi fogadása ügyében.

Vajay István: T. képviselőház! Méltóztassék megengedni hogy előterjesztendő interpellációmát a következőkben okoljam meg. (Halljuk! Halljuk!) Minden jogállamnak nevezett alkotmányos országban, a minőnek magyar hazánk is kellene lennie, nemcsak papiron, hanem a valóságban is, a szabad polgárokat az egyenlő teher viselésért, egyenlő szabadságok és jogok illetik meg. A jogegyenlőség és közszabadság, a jogállam két különböző ismertető jele és a nemzet összességének közkeze. Minden a jogegyenlőség és közszabadság ellen intézett és intézendő támadás visszaütési andó, mert ez a nemzet alkotmányát életgyökereiben támadja meg. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon) Minden nemzet, a mely a közszabadság és jogegyenlőség védelméről lemond, az önkent lejjja nyakát a szolgaság jármába. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon) A közszabadság természetéből folyik, hogy minden egyes szabad polgár iránt honfitársai tiszteletüket, szeretetüket és ragaszkodásukat akadálytalanul és gátlás nélkül nyilváníthatják.

Horváth Gyula: Ha a büntető törvénykönyvbe nem tüközük. (Helyeslés.)

Vajay István: Arra is rátérek majd. Lehetnek különböző véleménynek a honfitársi érdem megítélésében, de a szabadság szeretetében, az igazság tiszteletében és a szabadság élvezetében minden honpolgárnak egyenlőnek kell lennie.

Elválaszthatnak bennünket különböző pártérdek és pártnézetek, azonban a törvény tiszteletében egyesülünk kell mindnyájunknak és a mi az egyikre jogos, az a másikra igazságos. Így volt ez hazánk közéletében több-kevésbé sajnos kivétellel, sokáig. Bányfi Dezső

miniszterelnök urnak jutott az a kétes szerenese, hogy rendszerre emelte az igazságtalanságot, a törvényszegést és jogtiprást. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Az ő kormányrendszerének vérlázító kegyetlenkedései, erőszakossága és jogtiprása a végső elkeseredés tüztét lobogtatják az országban. Mindent a hatalmi pártpolitika rutin érdeke éktelenít el; az igazságszolgáltatást, a közigazgatást, a hadsereget, a szünni nem akaró hatalmi pártpolitikai visszaélések egész serege metelyezi meg. T. képviselőház! Hogy az igazságszolgáltatás; más mértékkel mér a különböző pártállású polgároknak ugyanegy ügyben, semmi sem világosítja meg oly kétségtelenül és kézzelfoghatólag, mint három különböző sajtóügyi eset, amelynek mindegyike királysértés vádjára címén keletkezett. Ezelőtt több, mint egy esztendővel egy fiatal, rokonszenves, mély érzésű, (Felkiáltások a jobb oldalon: Oyan, mint Vajay! Zajos derűtség.) radikális pártállású fiatal ember cikket kifogásolta az államügyész királysértés címén. (Felkiáltások jobbfelől: ki az?) Nem akarom a nevét megemlíteni. (Zaj.) Rá vagy hat hétre hasonló címen vádat emeltek két katolikus szerkesztő ellen is. Mar most mi történt? A helyett, hogy a dolgoknak természete és időrendi követelménye szerint kezdtek volna sajtóügyi tárgyalást a radikális pártállású fiatal író sajtóügyében, annak a sajtótárgyalását a mai napig felfüggesztették (Felkiáltások balfelől: Ki az? Zaj.)

Elnök: Hagyják a szónokot beszélni!

Vajay István: Bocsanatot kérek, ne méltóztatásnak annyira háborgatni a kíváncsiságukkal a képviselő urak. Megjegyzem itt, hogy ezen tény, körülményes felemlítésével nem szándékozom vádaskodni. Én szívem mélyéből örvendek, hogy az illető derék fiatal barátunk hatalmas összeköttetései révén ki tudta vivni egyéni szabadságának megóvását, mert az én emberbaráti szívem nem akkor teljes, ha egyik barátomat a másik után zárják be, hanem ha minden egyes honfitársam s minden egyes jó barátom egyenlően szabad. De ezen egyéni érzelmem mellett is megmarad az elvi álláspont, ami az egyikre jogos, a másikra is igazságos. E tétellel szemben áll azonban Erdély igazságügy-miniszter urnak egy másik tétele, hogy sajtóügyi esetekben nem az igazság, hanem a politika alapján ítélnék. Ennek kifolyása volt azután, hogy a radikális pártállású fiatal írónak tárgyalása a mai napig felfüggesztett és eihalasztatott, a másik két nem radikális és nem liberális pártállású szerkesztő ellen gyors tempóban végeztek a sajtóügyi eljárásban, őket elmarasztaltattak és elítéltették. Ezek közül az egyik királyi kihallgatást nyert és ennek a folyamán kegyelmet kért. Ő Felsege, ami legkegyelmesebb urunk és királyunk nagy kézjeggyével ellátva visszaküldte a kérvényt az igazságügyi kormányhoz. Huszonöt éves alkotmányos gyakorlat mindig az volt, hogy a királyi vagy kir. jeggyel ellátott kérvények úgy magyarázandók, hogy Ő Felsege az illetőnek megkegyelmezni kíván. (Ellenmondás jobbfelől.) Evvel szemben az történt, hogy a kérvény elvetetett és kérem ez a legnagyobb királysértés, mert alkalmas azon felfogás felkeltésére, hogy Magyarországon a legnagyobb és legelső ur a miniszter, aki még a király óhaját is elmellőzheti. Ennek a romboló nyomai, különösen a korona tekintélyében, láthatók már a népeletben; a nép nem tud különbséget tenni az uralkodás ténye és a kormányzás tényei között és ha látja a jogtiprást, látja a törvények megszegését azok részéről, akiknek első torban kellene érvényt szerezniök a törvénynek, azon sörvénynek lábball taposását amelyet ő felsege szentelt, akkor felhangzik, sőt már erős n h ngozlatják is

a nép fiai: miért van hát királyunk, ha parancsolás nem látunk?

Nem áll érdekében a kormánynak s a különböző tárcát vezető miniszter uraknak, hogy ezen önzés, ezen felfogás meggyökerezzen a nép nagy zömében. Azonban ezek már elmuló dolgok.

Az illető királyi kegyelemért folyamodó szerkesztő ő felsege határozott rendeletére és parancsára fogságának néhány hete után szabaddá lett, a királyi kabinet iroda közvetítése révén. A másik azonban, aki szintén elítéltetett, leülte a lat havi fogságot, ezzel kiengesztelte a megsértett jogrendet és szabad polgárrá lett, a szabad polgárok minden jogára igényt tartó egyénné. Tisztelői és barátaik intézkedéseket tettek fogadására. (Élénk derűtség és nevetés a jobb oldalon.) Ha önök a baráti érzelmeket is kigunyolják, ez csak azt bizonyítja, hogy önök a baráti érzést nem ismerik, önök között csak cimboraság van. (Élénk helyeslés a bal- és szélső baloldalon zaj a jobb oldalon.)

A büntetésének kiállításával a jogrendet kiengesztelő szabad polgár tisztelői és barátaik nagy számmal összejöttek és intézkedéseket tettek fogadására. Ezt a rendőrségnek kötelességszerűleg és szabályszerűen bejelentették. A rendőrség dicséretére legyen mondva — sokkal több politikai tapintatott, sokkal több érzéket tanusított a jogrend és a szabadság és egyáltalában a politikai szabadságok iránt mint maga a belügyminiszter ur; mert a rendőrség az utolsó napig, a míg a belügyminiszter ur be nem avatkozott, jóindulatulag tudomásul vette és türelme bejelentett gyülekezéseket, mert ebben az ügyben gyülekezések folytak. Azon gyülekezéseken megjelent egy pár titkos rendőr értesítette a főkapitányt vagy helyettesét, hogy az összegyűlt egy pár száz buzgó, jóra való békés polgár, (Derűtség és kacagás a jobb oldalon. Egy hang a baloldalon: Ugyan ne neveszenek mindig!) akik megemlékeztek arról, hogy az idő elközeledtével egyik barátjuk ismét szívni fogja a szabad levegőt, és azután a király éltetésével szétoszlottak.

Minden jól indult és jó végűnek látszott egész az utolsó napig. Mindenki azt hitte, hogy úgy lesz most is, ahogy ez történni szokott igen t. barátunk Kossuth Ferencz megérkezése alkalmával. (Derűtség nevetés és egy hang a jobb oldalon: Szép megtiszteltetés! Ő nem volt elítélt.)

Bocsanatot kérek: elítéltről csak akkor lehet szó, mikor valaki ki nem állta még büntetését és ki nem engeszteli a jogrendet. Ha a jogrendet kiengesztelte, megszűnt elítélt lenni és szabad ember lett. (Ellenmondások és nevetés a jobb oldalon). Teszék kérem a logikát legalább tiszteltetben tartani.

Mondom, minden úgy látszott, hogy úgy fog történni, mint t. barátunk megérkezése alkalmával történni szokott. Tenyleg kimennek a pályaházba, ott üdvözlök és éjenzés között hazakisérik. Itt is úgy lett volna. Minden rendezavarás nélkül fogadták volna barátaik megérkező jó barátjukat, elkísérték volna s a Szechenyi-kioszkban együtt vacsoráltak volna. Poharat üritenek, mint magyar embereknek ily alkalommal szokásos, a legelső magyar ember tiszteletére, a megérkező jó barát szabadságának öröme. És kérdem, mióta van tiltva a szabad gyülekezés, vagy mióta van eltiltva a gyülekező szabadságról szóló törvény? mióta van megtiltva, hogy a honpolgárok nagyobb számban együtt vacsoráljanak? (Derűtség a jobb oldalon.) Ez csak önöknek, a hatalom kezelőinek nem tetszik. De mióta szentesített törvény az önök pusztá akarata és óhaja? Mert talán még sem élünk Nero császár idejében, midőn

sziatén minden meg volt engedve, amit a zsarnok megengedett, s minden szabad volt, amit el nem tiltott. Ilyen színvonala akarják lesüllyeszteni az alkotmányos Magyarország állapotát? A várt jó barát érkezésének utolsó pillanatában beleavatkozik a t. belügyi kormány a rendőrség dolgaiba, eltiltja a lapok közlései szerint is a közös vacsorát, lefoglalja az immár szabaddá lett polgár fogalát, meggátolja őt abban, hogy a minden szabad polgár által élvezhető kimenetelt nyerjen a pályaház érkezési oldalára, azonkívül összegyűlt tisztelődít lovas rendőrökkel tiportatta, kergettette, mintha azok gonosztevők lettek volna. Ami az érkező közvetlen környezetében történt, hát lojalitással elismerem, hogy azok a szegény szájalomra méltó eszközök, az udvariasság cukrával igyekeztek enyhíteni a keserű labdacot. De ami azokkal a vidéki és érkezési oldalon várakozó adófizető polgárokkal történt, az vandalizmus és kannibáli kegyetlenség. Végre is táán az is közérdek, hogy ha ide ily esemény alkalmával feljönnek a vidéki polgárok, azok ne tavozzanak el a keserűség mérgével, hogy azt kiűtsék az egész országban. Mert ha önöknek az volt a céljuk, hogy azt meggátolják, hogy a polgárok ezrei összjövén a fővárosban, egymástól a lelkesedés tüzeit nyerve, szelvigyék az ország minden részébe, úgy hát ekkor ezt a célt el nem érék, mert az önök erőszakossága dacára is a lelkesedés tüzeit szívükben hordva szelvítték az országban, megtoldva azt még valamivel, az elkeseredés mérgével, amit annak idején önök ellen ki fogtak üríteni. Itt semmi előzetes intézkedés nem volt szükséges a rend fentartás érdekében. Mert megjegyzem, hogy a hol oly cnyének vannak ezer számára is, kik ergem tisztelnek, kik magyar testvéreim, (Nagy derűtlenség a jobb oldalon) hiába nevetnek ott a jobb párton, sokan vannak ilyenek az országban, azokat én egy szempillantással könnyebben rendszerben tartom, mint a belügyminiszter az összes rendőri közegeivel. T. ház! Ezen igazságtalanságokat és jogtiprásokat elő kellett adnom, hogy lássa az a jogállam és szabadságában megtámadott nép, hogy van még parlamenti védelem és parlamenti felelősség. Ezek előre bocsatása után van szerencsém előadni a következő interpellációt: (olvassa.)

Interpelláció a m. kir. belügyminiszter u-hoz. Tekintettel arra, hogy bármely elítelt büntetésének kiállításával kicngesztelve a megsértett jogrendet szabad polgárrá lesz és a szabad polgárok minden jogában részesítendő; tekintettel továbbá arra, hogy törvényeink tiltják a büntetést kiállott és szabaddá lett polgárok bántalmazását és megszégyenítését és megfosztását szabadságuktól és joguktól, kérdem a belügyminiszter urtól: van-e tudomása arról, hogy a rendőrség 1893. december 1-én a fogságából kiszabadult és december 2-án a nyugati pályaudvaron Szegedről 1 óra 25 perckor érkező Lepsényi Miklós szerkesztőt és áldozópapot megakadályozta az érkezési oldalon való kiszállásban és a tisztelődít által való fogadtatásban, sőt kényszerítette az ellenkező oldalon való távozásra, az összegyűlt és köztük sok vidéki adófizető polgárt lovas rendőrökkel letipratta és ütlegeltette; holott Kossuth Ferenczet vagy egy év előtt mikor még le se tette a horfui hűségesküt, s az önök felfogása szerint e miatt még nem volt állampolgár, szabadon ünnepelheték, fogadhatták, mellette tüntethettek, főispánok és polgármesterek közül ünnepelheték, tiszteletére disztribúciókat rendezhettek, hasonlóképen román nyelvű honfitársaink kiszabadult foglyai is szabadon rendezhettek disztribúciókat; Wekerle Sándor dr. volt miniszterelnököt oly tüntetéssel fogadhatták, hogy még kocsi-jából a lovakat is kifogták, első kegyvesztettsége után,

mikor az egész szabadelvű párt egy később visszavont nyilatkozatban pártot ütött a korona ellen; (Nagy zaj és nyugtalanság jobb felől.)

Elnök: A képviselő urnak ilyen vádat és kifejezést, hogy egy párt pártot üt a korona ellen, nem szabad használni. Rendutasítom. (Zajos helyeslés jobb felől.)

Vojay István: Meghajlok az elnök ur kijelentése előtt, de én csak a lapok által akkor használt kifejezéseket irtam ide szó szerint. (Olvassa) Van-e tudomása a t. miniszter urnak továbbá arról, hogy a rendőség behatolt *Lepsényi* Miklós magánlakásába és onnan különféle tárgyakat elvitt? van-e tudomása arról is, hogy a társasvacsoráját a rendőség eltiltotta, gátolta, sőt még a kisebb csoportokat is folyton üldözte, az egyes vendéglőkben való helyfoglalásukat, ekkor már gyáva cselszönyekkel és némely nyulszerű vendégek megfélemlítésével akadályozta? Ki utasította e minősíthetlen eljárásra a lapok meg nem cáfolt hírei szerint a rendőséget? Mivel indokolja ezen eljárást? Szándékozik-e elgátelt adni és az eljáró közegek ellen a megtorló intézkedéseket megtenni?

Kérem interpellációmát közölni a belügyminiszter ural.

Elnök: Az interpelláció kiadatik a belügyminiszter urnak.

Percczel Dezső belügyminiszter: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) A t. ház engedelmével bátor leszek a hozzám intézett interpellációra válaszat azonnal megadni. (Halljuk! Halljuk!) Tény az, hogy Dr. *Kontur* Bela, *Markos* Gyula, gelsei *Biró* Zoltán és *Maróthy* János urak f. é. november 28-án a fővárosi államrendőség főkapitányi helyettesénél bejelentették és rendőségi engedélyt kértek arra nézve, hogy a királysértés sajtó útján elkövetett vétsége miatt jogerősen elítelt és Szegeden 6 havi fogságot szenvedett *Lepsényi* Miklóst onnét való szabadulása napján, Budapestre érkezése idejében, déli 1 óra 30 perckor a nyugati pályaudvarban tüntetésszerűen fogadhassák, ott ő hozzá bizalmi beszédek tartásának, neki dísz tárgyakat, albumot és egyéb dolgokat átadhassanak és a Széchenyi-kioszkban egy tüntető lakomára összegyülekezve, ott őt ünnepelhessek.

Ezen bejelentésre az engedélyt a rendőség megtagadta. (Zajos helyeslés jobb felől). És így teljesen téves az értesítése az interpelláló t. képviselő urnak, midőn azt mondja, hogy a belügyminiszter beavatkozott a dologba. Hozzám csak apelláta útján jutott a kérdés, mert midőn *Pekáry* főkapitány helyettes nem adta ki az engedélyt, ugyanaz a négy ur, — csak hogy most *Gelsei* *Biró* Zoltán volt az első — fellebbezést adott be a belügyminisztériumhoz, mely ott rögtön elintéztetett akként, hogy a fővárosi rendőség főkapitány helyettesének teljesen a törvényen nyugó intézkedése helyben hagvatott és erre nézve az engedély nem adott meg. (Énnek helyeslés a jobb oldalon.) Azt pedig a mire alapította a fővárosi államrendőség főkapitányának helyettese és másod fokon a belügyminiszter is eljárását, nem más, mint a büntető törvény könyv 174. § a, a mely mindenesetre ép oly sarkalatos része a mi törvénykönyvünknek, mint azok a törvények, melyek minden egyes szabad polgárnak szabad önrendelkezési jogát, ünnepeltetését vagy egyéb teendőjét biztosítják. (Helyeslés a jobb oldalon.) Ez a 174. §. pedig szó szerint következőkép szól (olvassa):

„A ki a törvény által büntettnék, vagy vétségnek nyilvánított cselekményt a 171. § ban meghatározott módon magasztal, vagy valamely büntett, vagy vétség elkövetőjének annak elkövetése miatt azon módon feldicsér vagy nyilvánosan kifütnet, hat hónapig terjedhető

fogházzal büntetendő." (Élénk helyeslés a jobb oldalon. Felkiáltások jobb felől: Ezt nem ismerte az interpelláló!! Nagy zaj.)

Elnök: (Csenget.) Csendet kérek t. ház.

Ennek és a jogerős belügyminiszteri rendeletnek értelmében a fővárcsi államrendőrség illetőleg közegei megtették a szükséges intézkedéseket, hogy a meg nem engedett, sőt egyenesen betiltott tüntetés meg ne tartassék. Nincs szándékomban az interpelláló képviselő ur előadásának bevezetésében foglalt indoklására bővebben kiterjeszkedni. Mindamellett azonban kénytelen vagyok itt 3 pontra nézve észrevételeimet megtenni.

A legelső az a lényegtelen ellenmondás, mely az interpelláció szövegében foglaltatik. Ő ugyanis azt mondja hogy a rendőrség ütlegelte, lóval tipratta, akkor hogyan tudta az interpelláló ur azt a kifejezést használni, hogy az udvariasság cukrával édesítette meg a keserű labdacot (Zajos derűtség jobbfelől.) De egyáltalában nem is volt ott erre szükség, mert sokkal kevesebben voltak jelen, sem hogy ütlegelni, vagy lóval tiportatni kellett volna. A rendőrség eljárása teljesen törvényes és tapintatos volt, a mit ő a „tapintatos” szó hangsúlyozásával ezt elismerte.

Második észrevétele, bár nem szorosan tárcámra vág, a képviselő ur azon megjegyzésére vonatkozik, hogy az igazságszolgáltatás ma már kétféle mértékkel mér, és különbséget tesz az illetőnek pártállása szerint. Ezt a gyanúsítást a magam részéről leghatározottabban vissza utasítom, úgy az igazságügyminiszter személyére, mint az igazságszolgáltatás összes közgeire való tekintettel.

Végül igen alapos tévedésben van az interpelláló képviselő ur azon állítása, a melyet ő, ő felsége legmagasabb a kézjegyének hatására nézve itt e házban felállított; és ezt nem hagyhatom cáfolat nélkül azért, mert mindenki, aki ismeri közjogunkat, tudni fogja, hogy egyáltalában nem áll az, hogy a legfelsőbb kézjegy megadása már annyit jelentene, hogy ő felségének az az óhaja, vagy kívánsága, hogy az a kérelem kedvezően intéztessék el. Ennek hatása semmi egyéb, miut az, hogy bármiként intéztessék is az el, miután ő felségének óhajta mindig az, hogy törvény és igazság szerint intéztessenek el az ügyek — ő felségéhez jelentés teendő.

Ezek után kérem a t. házat méltóztassanak válaszat tudomásul venni. (Helyeslés jobbfelől.)

Vajay István: T. képviselőház: (Zajos felkiáltások jobbfelől: Eláll!) Mindenekelőtt őszinte köszönetemet fejezem ki azon képviselőtársaim iránt a kik a türelemnek oly megható jeleit adják eláll kiáltásaikban.

A t. belügyminiszter ur megokolja a rendőrség intézkedését és a hozzá felterjesztett felfolyamodványok elintézését a büntető törvénykönyv 174 § ra való hivatkozással, a mely eltílt mindenkit szigorú büntetés terhe alatt egy büntettes felmagasztaltatásától és azért mert el volt ítélve feldicséretétől. Tisztelettel meghajolok a büntető törvénykönyv ezen szakasza előtt, de ki kell jelentenem, hogy e szakasz alkalmazása a t. belügyminiszter ur és az általa védett rendőrség részéről téves. Mert büntettes csak az lehet, aki még ki nem állva büntetését, a ki még ki nem engedte a megsértett jogrendet. Amely pillanatban valaki kiengesztelve a megsértett erkölcsi vagy állami jogrendet, szabad állampolgár, s a szabad állampolgárok minden jogában részesítendő. És ha a t. belügyminiszter urnak van joga értelmezni a törvényt a maga módja szerint, gondolom nekem is, mint a törvényhozás egy parányi részének van jogom azt magyarázni.

És itt legyen szabad megjegyeznem, hogy nem a rendőrség hivatott a törvény magyarázására, hanem a törvényhozás, mely azt a törvényt meghozta. És másrésztől mindenki a saját vallomásai szerint ítélendő meg cselekvéseiben és szándékaiban, addig, míg a tények ellene nem bizonyítanak. Itt van a belügyminiszter urhoz intézett felfolyamodás szövege, mely így hangzik, (olvassa) „Mi Lepsényiben régi ismerősünket és barátunkat akarjuk fogadni, a büntetnek nem csak d'csérése, de említése nélkül. Az arra való célszók mellőzésével akarjuk fogadni azt, ki szánta'anszor tanujelét adta Szent István utóda, Magyarország felkent koronás királya személye és háza iránt való feltétlen loyaltásának”.

Hát itt határozottan ki van mondva hogy nem az a szándék, hogy felmagasztalják őt és ünnepejék azért mert elítélték, hanem, hogy örvendjenek annak, hogy barátjuk szabad. Tetát teljesen elesik az az állítása és egyuttal vádja a belügyminiszter urnak, hogy itt a büntetőtörvénykönyv, 174 § a alkalmazható lett volna. Ez csak mosakodás.

A t. belügyminiszter ur beszédemből kikapott egy részt, a melyben én a rendőrségi tisztviselőnek azt a részét említettem föl a kik bennünket környeztek, midőn oda értünk a pályaudvarra. És összezavarta őket a rendőrségnek azzal a részével, mely az utcán künn álló tömeget ütlegelte és tipratta. Ez — engedelmet kérek — legalább is roszakarat, vagy az bizonyítékok hiányában való kapkodás. (Nagy zaj.)

Különböben t. ház, végül egyszerűen annak jelzésére szoritkozom, hogy a szabadság és liberalizmus nagy hazájában, a magyar parlamentben is annyira tisztelik a szólásszabadságot, hogy szólni is alig lehet. A miniszter urnak válaszat nem veszem tudomásul. (Nagy zaj és morgás.)

A ház többsége azonban természetesen tudomásul vette a miniszteri válaszat.

A stomfai válaszat.

Nem akarom itt leírni azon sok visszaélést, jogtalanságot, szivtelenséget és zsarnokságot, melyet a liberális párt bérencei a stomfai válaszatnál elkövetek; nem akarom azért, mert tudom, hogy a szegény adófizető nép oly mérvű sanyargatása- és kintzásának leírásához, aminőben egy alkotmányos, szabad hazában részesült a stomfai-kerületbeli honpolgár, elég erőm és kitartásom nem lehetne.

Már a válaszat előtt jó egy héttel alkalmam volt hallani egy tekintélyes állampolgár és volt államférfi azon figyelmeztető nyilatkozatát, hogy a *mostani válaszati eljárásnak semmi eszköz nem elég rossz ahhoz, hogy a kormány jelöltje megválasztassék.*

És e bölcs mondás, sajnos, megvalósult, még pedig úgy, a hogy azt egy csak félig-meddig emberbaráti igazságszerető ember nem is képzelte volna, nem, még akkor sem ha liberális.

Maga a liberális párt azonnal, amint a stomfai mandátum megüresedett, tisztában volt azzal, hogy ezen kerületben alkotmányos, szabad válaszást engedni nem lehet, mert különben a kerület veszve van.

„Győzni kell ha az ördög szövetségével is! A néppárt biztos győzelmét meg kell akadályozni!”

Megindult tehát a magát liberálisnak nevező, de valójában a szabadságot és a választoi jog szabad gyakorlását lábbal tipró párt részéről a harc minden és

mindenki ellen, ami és aki gyanúsíttat tetszett. Mindenek előtt egy alkalmas jelölt felállítása okozott sok fejtörést, annál is inkább mért sejtették, hogy a néppárt, mely a stomfai kerületben túlnyomó többségben van, több oly jelölttel rendelkezik, kiknek miadegyike a kerületben népszerű, köztiszteltben és becsülésben részesül.

A liberális párt tehát sorba mérlegbe vette az ő „ugyanvezett” hivatott embereit; így jelöltni akarta „Szebenl szét Gézát;” de annak népszerűségében nem bírt s attól tartott, hogy ez ellen a „néppárt” nagyon előnyösen fölhasználná, hogy ez egy olyan ember, aki soha semmit nem tanult, de nem is tud semmit; hogy összes tudománya csak annyiból áll, amennyit vaskereskedői inassága idejében szerzett; hogy tulajdonképpen sem magyarul, sem németül, sem tótul nem tud; hogy a vaskereskedéshez sem ért ma, mert mikor még szabadabb értéke volt a pénzkölcsönöknek, mint van ma, iparkodott a vaskereskedői üzleten kívül egy néhány garasra szert tenni s kivált B. hun'czon több paraszt gazda telkét megvásárolni és azóta a nagy urak közé furakodni.

Igy tehát a pozsonymegyei liberális párt kénytelen volt a hatalmas oszlopárol lemondani, őt ezuttal elejteni, hogy majd az általános választások alkalmával a *nagyszombati kerületet boldogítsa vele*, mint egyedül „alkalmatos” jelölttel.

Ezután Gracsányi Gyulát az állategészségügyi felügyelőt vetették a mérleg serpenyőjébe; ez azonban, noha az állatok lebunkóztatásához különben igen jól ért s noha annak következtében a kerületben nagy népszerűségnek örvend, maga is belátta, hogy a néppárttal szemben nem győzhet és a megüsztelő ajánlatot nem fogadta el, annál is inkább, mert az esetleg csak egy két hónapig tartó mandátumért nem fizetné ki magát a harcba belemenni.

Főntartotta magának azonban a jogot *annak idején majd Somorján föllépni s az ott közszeretben részesülő Sághy Gyula képviselővel fölvenni a keztyűt*, bizván a hatalmaskodók biztatásában, mely szerint Pozsonymegyeből egy ellenzéki képviselőnek se szabad kikerülnie még akkor sem, ha óriási többsége lenne is.

Mután még több ilyen liberális jelöltet (p. u. asz.-jánosi kerületből Kubina Jó sef képviselővel szemben megbukott, eddig már minden létezett párthban szerencsét próbált s a szt.-jánosi kerület részére tartogatott Molec Danit) vetettek latba de egyiket sem tartották elég erősnek a néppárttal szemben, eszükbe jutott, hogy hiszen itt van *Latkóczy* az államtitkár, aki már állásának fogva tekintély, kivált most a megyei tisztújítások és az államosítás küszöbén.

Ebben aztán meggyeztek egyhangulag. Megvált a jelölt; de kimondották egyuttal, hogy senki ne merészelje elárulni az előbbi próbálkozásokat, jelöltkeresést, nehogy a hatalmas államtitkár ur megneheztesse, hogy ő oly későn jutott eszükbe. Azért nyiltan kijelentették, ha a titkot valaki elárulná, a tisztújításról számoljon, más halandó meg mondjon le képviselőjelölti reményéről és a husos fazékról.

Igy tehát megvált a jelölt, még pedig hatalmas ur. Ezután kiosztatott a korteskedési szerep.

Klempa Bertalan alispán, a kit különben vallássossága miatt a bu m'jd nem megemészte, s aki Zichy főispánja idejében a budapesti katolikus nagygyűlésen is részt vett s hatalmasan tiltakozott az egyházpolitikai törvények ellen, a főispáni kortes-parancs előtt annyira meghajlott, hogy a különben is keveset imponáló kis termete majdnem elényesztett. Elváltta a főkortes szerepét s gárdájába rendelte a *Petőcz* Jenő megyei fő-

jegyzőt) mert ez a megye házi- és a *jegyzők fejelemi* ügyeinek előadója) dr. *Lajszky* Lajos a malackai járás gyámügyeinek előadóját; a malackai főszolgabíróságra kacsingató s így érdemeket szerezni akaró *Jurza* Ferencz árváspénztáros, *Füzék* Sándor megyei aljegyzőt, akiről azt hiszik hogy a malackai járásban nagy népszerűségnek örvend; *Vermes* Zoltán megyei harmad aljegyzőt, kinek, mint hajós egyleti tagnak a dévényi hajóscok között, — (persze a pozsonyi hajóállomási kapitány tekintélye mellett) nagy a befolyása; a pozsonyi- és a malackai járás fő- és al- szolgabírait t. i. *Bézy* Szilárd, *Nagy* Guszláv főbírákat; *Bincsik* Pál és *Peczko* József szolgabírakat.

Igy tehát ki volt terjesztve a háló a községi- és körjegyzőkre, a bírákra, a netaláni kihágások miatt vizsgálat alatt állókra, a járási árvákra, azok gyámjaira és a megyei árváspénzzel tartozókra.

Az alispán ur azt hitte, hogy így már jól szervezte a kortes bandát; de biz' az nem volt jó; mert valószínűleg ama felsőbb hatóság, melynek parancsából *Bincsik* szolgabíró a néppárt jelöltjének *Beszterczén még az esperes lakásán is eltöltötte a programbeszéd megtartását*, a kortes szövetség tágas kiegészítését követelte s így történt, hogy szolgálatba kellett lépniök *Karták* pénzügyigazgatónak; *Gracsányi* államfelügyelőnek; *Ollé* Bence főfarmaringosnak; *Plachy* tanfelügyelőnek, és a külső dísz kedvéért a megyei hajduknak is.

Igy aztán teljes volt a kompánia, mert a koresimabérlők, hátralakosok, marhazalók és kereskedők, az anyakönyvvezetők és a tanítók főnökei se hiányoztak belőle.

Valamennyien haladéktalanul működésbe léptek s lehet, hogy a saját pénzükön, — bérelt kocsiakra ülve Stomfára hajtatnak, ott egy néhány, legtöbbszörre zsidó választót és számtalan nem-választóból álló tömeget összeharásoltak s *Latkóczyt* a szabadelvű párt jelöltjének kikiáltva, a szintén jelenvolt *Pálffy* János gróf pénzen dinom-dánomot csaptak.

A véletlen úgy akarta, hogy egy *Judásnak* is kellett közéjük keveredni, *Talda* János *hidegkuti* plebános személyében, ki annak reményében, hogy a *Judás* bir a jelen esetben harminc pénzzel *jóval több lehet* s hogy azzal *haja szálát meghaladó adósságát kifizetend*, még beszédre is ragadtatta volna magát, ha az eszem-izsom előtt szóhoz jutott volna, de mert ez nem sikerült neki s később már beszélni nem tudott, megelégedett azzal, hogy hatalmas testét *Pálffy* karanfogva, bábuként mutatta a népek, mondván: „*Ime katolikusok egy papunk is van; tehát nem igaz, hogy a liberális mozgalom vallás-ellenes*”. Csakhogy a járásban *Taldát* mindenki ósmeri s bárminek elismerik, csak papnak nem.

A stomfai kirándulás jól sikerült. *Pálffy* János gróf jelenlétét azzal örökítette meg, hogy a választás céljaira 50 000 ftot, s ha kell annál is többet ígért.

Most már az egész járás nagy lelkesedéséről értesíteni kellett *Latkóczyt*; felbéreltek tehát néhány embert s azokat *Nagy* Lajos stomfai bíró, aki melleleg legyen mondva imakönyvek zsiros árából (noha a könyvkötői mesterségnél egyebet soha sem tanult) s a környékbeli parasztok magánügyei rendezéséből megpöhlősödve, a vallástól és az Ur Istentől magát függetlenítette, de a helyett a liberalizmus sötét szolgaságába jutva, az őt gazdaggá tett néptől a választás ideje alatt még a tüzrakását is megtagadta, *Pálffy* János gróf pénzen és nyugdíjazott pénztárosa ellenőrzése mellett Budapestre vezette, a hol jó lakoma közben (mert gurázi nélkül azt sem tudták mit akarnak.) elmondották *Latkóczynak*, hogy a

stomfai kerület „nagy lekesedéssel és osztatlan akaratlaltal egyhangulag képviselőjelöltjének kikiáltotta.“

Latkóczy híven a szavaknak, listáza mandátumhoz remélt jutni, a jelöltséget elfogadta. Hazajövén a nagy küldöttség, a megyei tisztviselők egy része azonnal szabadságoltatott, de határozottan kötött utlevéllel, t. i. mind gyiknek kijelöltetett a község vagy községek egy csoportja, a hol szabad á át töltenie kellett.

Igy történt, hogy a közigazgatás Pozsonymegyében tizennégy napon keresztül szünetelt, mert az alispán legtöbbszörre Magasfa-un, az aljegyző Perneken, Almáson, Konyhán; a megyei árvás penziáros Malaczkán, Jakabfalván, Kiripolczon; Gracsányi Zohoron, Bincsik Beszterczén, Bézay Dévényújfaluban stb. töltötték szabadság idejüket, a melyet különben saját maguk által sokszor hangoztatott panasz szerint még szükségük helyreállítása kedvéért sem tudnak kieszközölni.

Munkájok azonban áldatlan volt, mert minden erő megfeszítés, költökezés és éjjelezés dacára a választás eredménye mutatja, — hogy Latkóczynak számszerű több éget csak úgy tudtak szerezni, mint a hogy azt a választási elnökök eljárása csinálta.

De még sem jártak hiába! A zohori jegyzőt ki 35 éven keresztül kifogásalanul szolgálta a közigazgatást, felfüggesztették hivatalától, nyilván azért, mert Zohor tiszta néppárti és mert az áldozatul esett jegyzőnek plebános fia van; természetesen hivatalosan más indokból; s a szerencsétlennek azonnal találtak helyettest is Kulir bazinvárosi volt rendőrkapitány személyébe, ki egy pár év előtt nagyobb bajok elkerülése végett hivataláról leköszönt; de remélhetőleg a liberalizmus vak szolgálatában megjavul.

Nagy Gusztáv malczkai főbirót nem elég erélyes eljárásáért megfenyítették, s hogy a megfenyítés hatásosabb legyen, utódjának Jurzát, tisztújítási ellerjelöltjét emlegettetik,

Bézay is megkapta a magáét, mert a járásban nincsen semmi tekintélye, mivelhogy Dévényújfalut nem térítette meg; no meg Bi csik szolgabíró, a ki saját szülőfalujában Beszterczén nem tudott jó szolgálatot tenni s még csak azt se tudta megakadályozni, hogy a falu népe Latkóczyt sárral, köpködéssel, kukorica kóróval és seprőkkel meg a kimondhatatlan testrészek mutogatásával meg ne tisztelje.

(No Bincsik belőled alig lesz pozsonyi főbiró, a mire már oly régen vágyóddól és a minek kedvéért a hivatalos szekrényben gyűjtögeted a sok restarcziát!)

Ily és ennyi hivatalos eszközt hoztak mozgásba, hogy Latkóczynak adhassanak oly mandátumot, melyre sokkal több szenny tapad mint nyitraira.

A hivatalos apparátus törvénytelen és minden leírás messze túlhaladó eljárása a szegény adózó népet teljesen erkölcstelenítette; azt a magasztos fogalmat, hogy a tisztviselő csak arra van jogosítva és kötelezve, hogy hivatalában pártatlanul és részrehajlatlanul járjon el, teljesen kiirtotta; tisztviselőjét kitől ügye igazságos elintézését várja, egyszerű kortesnek tekinti, a ki magánérdekből képes a köznéppel tivornyázni, vallását, meggyőződését, melyben üdvösségét keresi, lealázni.

Mily viszonzószolgálatot vár az a boldogtalan szavazó attól a tisztviselőtől, kivel borozás közben puszkodott? hogyan intézze el a tisztviselő annak az ügyét, aki kortes beszédeire hallgatva, vele ment? hogyan azét, akit meghódítani nem sikerült?

(Vége köv.)

Néppárti nagygyűlések.

Győrben. december 5-én, a Lloydépület dísztermében folyt le a néppárti gyűlés. A gyűlés fényesebben sikerült, mint azt reményeltük. Mintegy kétezer ember szorongott a teremben, csupa választópolgár, akik szívükből érezték, hogy más már nem segít a nyomoruságos viszonyokon, mint e pártnak diadalra juttatása. A gyűlésen számos egyházi méltóság, és a világi kitűnőségek java vett részt. A gyűlés délelőtt 10 órakor kezdődött, gróf Zichy Nándor gyönyörűen elmondott beszédével. Lelkes eljenzés között zárta szavait, amely után Tomor Ferenc gimnáziumi tanár tartott talpra esett beszédet a néppárt szükségességéről. A liberálisok, — ugymond — *kis nyulnak* neveztek benünket; — most látják, hogy a kis nyul nagy kutyát frasz. E után Eszterházy Miklós Móric gróf beszélt. Végül Zichy Nándor gróf összegezte a beszédeket. Szünni nem akaró éljenzések közben folyt le az inpozáns gyűlés. E te a „Vigadó“ nagytermében 230 területű bankett követte a gyűlést, ahol vége-hossza nem volt a pohárköszöntőknek, amelyek mind a „Néppárt ért“ hangzottak el.

Fülegyházán mint már említettük is, e hó 22-én lesz a néppárti gyűlés. Impozánsnak ígérkezik. A fővárosból is sokan lesznek a gyűlésen képviselve.

Bánok-Szt-Györgyön e hó 29-én tartják meg délelőtt 12 órakor a néppárti nagygyűlést. A gyűlésen a kerület fele megjelenik, a közeli és távoli vidékekről is nagyban készülődnek a választó polgárok. A szónokok lesznek Keller Ferenc, pártunk helyi elnöke, Dr. Fakonyi Elek ügyvéd, és lapunk felőlős szerkesztőj Lepsényi Miklós.

Lepsényi fogadtatásához.

A múlt heti számunkból, helyszüke miatt, Lepsényi a bumára küldött kegyes adakozások kimutatása elmaradt. Ime most közöljük pótlólag a nagylelkű adakozók drága filléreit:

Höfner Róza tanítónő Lukácsháza 1 frt. Budapest Szakács Vince 50 kr. Komárom Kuszkonovics Tivadarné 50 kr. Malaczka Gábor Péter 50 kr. Csajta Dománits György és neje 50 kr. Esztergom-Szt-Tamás Krauz Anna és Gabanicz Teréz 50—50 kr. Tiszafüred Bazsalicza István és Farsang Pál 50—50 kr. Ujkigyó Ferenczy András 2 frt 50 kr. Rozsnyó Siskoczis István 1 frt. Gyöngyös Ivanics József 1 frt. Miskolcz Rick András 1 frt. Becsehely Horváth Lajos 50 kr. Udvar-Szállás Márton Antal 30 kr. Gyöngyös Korcsmáros Mária 20 kr. Battonya Majzik Lajos 50 kr., rózsafüzér társulat 1 frt Budapest Szakács Vince 50 kr. Pozsony Tolnay József 30 kr. Cseppel Kovács István 1 frt 15 kr. Széplak-Apáti Fercsek és neje 1 frt 50 kr. Mey Ferdinánd és neje 70 kr., Skrak János és neje, Lukács Endre, Vajná András N. N., G. E., Koscsák Károlyné 50—50 kr. Simkó János és neje, Vranay Erzsébet 30—30 kr., Bartfai János 25 kr., Bialko Ferenc, Takács András, Takács György, Szoták János, Medvei János, Sleszák Mihály és Pillár István 20—20 kr. Jurcsán Zsófia, Kiss Istvánné és Ducsvay János 10—10 kr. összesen 7 frt 75 kr. Budapest öz. Fábrián Jánosné 30 kr., öz. Novák Györgyné 30 kr., Lisinszky István 10 kr., öz. R. dl Karolin 1 frt. Szentés Józsa Antalné 1 frt. Székesfehérvár öz. Szabó Sándorné 1 frt. Esztergom Prommer József 50 kr. Szatmár Lippai József

diszter-
nyeseb-
kétezer
polgár,
a nyo-
jutta-
a világi
0 óra-
elmon-
szavait,
tartott
ról. A
k ben-
kutyát
beszéli.
édekel.
in po-
0 teri-
a nem
ppárt

22. é
fóvá-

x meg
gyülé-
d-kek-
A szó-
elnöki e,
erkesz-

psényi
elma-
axozók

dapest
Tiva-
a Do-
Tamás
afüred
kigyó-
István
Rickk
Jdvar-
Mária
ér tár-
ozsony
15 kr.
y Fer-
Lukács
rolyné
zsébet
Ta-
Medvei
Jur-
10 kr.
nosné
István
ntalné
Esz-
József

PARMEAS, F. del.

Gyónás előtt.

50 kr. Nyiregyháza Frint Paula 50 kr. Balog Ilona 50 kr., Kovácsné 10 kr., Ónodi Miksáné, Behon Mária, Legnár Anna, Bali Istvánné, Kiss József és neje, Turi Mária 50—50 kr. Fertő-Széplak Tóth István 1 frt. Budapest Varga József ur gyűjtése: Murmann Alexandria, dr. Jordánné, N. N. 1—1 frt, Zirmonn József, Cherier Mária, Veber Viktória, Lima Ferencné, Kampf Jenő, N. N. 50—50 kr., Nemeth M., Auer Antalné 30 30 kr., Zirmonn Mária, Zsiga Istvánné, N. N., N. N., dr. Ámonn Jánosné, Zsirmann Józsefné 20—20 kr. összesen 8 frt 90 kr. Sárvár Takács Jolán, Mariska 30 kr., Csontos Sándor, Nemeth Ferenc és neje 20—20 kr., Porucsbai János, Banyói János, Nemeth Ignác, Takács Sándor, öz. Valyné 10—10 kr., Nemeth Gyuláné 15 kr., Hüber Ferencné 05 kr. összesen 1 frt 25 kr. Lippa Szabó Julia 1 frt. Tornócz Illés József 3 frt 10 kr. Miskolc a felső-miskolci kath. egyház községe, iparoskör 1—1 frt, Kerekes Mihály és Skody József 50—50 kr., többen 1 frt összesen 4 frt.

A jó Isten minden áldása lengjen azokon, akik a hit börtönt szenvedett bajnokát úgy szeretik. A kegyes adakozásokért mely is forró köszönetet mondunk.

Tudomásul.

Örömmel adunk kedves olvasóinknak tudomására, hogy a Szent-István naptár teljesen elkészült és a megrendelők számára a szétküldés már folyamatban van. Sokan már megkapták mire e sorokat olvassák és gyönyörködnek képein olvasmányain. Ebben figyelmeztetjük mindazokat, akik a naptárt megrendelni szándékoznak, küldjenek be megrendeléseiket minél hamarabb a kiadóhivatalba, mert csak éppen annyi készült, amennyi a számos megrendelést kielégítheti és így hamar el fog fogyni. A naptár ára: előfizetőknek 35 kr. Más megrendelőknek 40 kr.

Tisztelettel

A kiadóhivatal.

HIREK

A királyné a pápánál. Mint Rómából jelentik, őszentsége a pápa külön kihallgatáson fogadta Erzsébet magyar királynét és nővérét, Trani grófnőt. A királyné a pápa egészségi állapota után tudakozódott.

Uj kath kör. F. h. 8-án a szeptőlétlen fogadtatás ünnepén d. u. 3 orakor tartott értekezleten a szászvári kath. polgárok — vegyesen urak- iparosok és földmiesek — a szászvári r. kath. olva ökört megalakítottak. Az alapszabályok legközelebb miniszteri megerősítés végett a belügyminiszteriumhoz beüldetnek. Eljenek a szászvári lelkes vezérferfiak — főleg az intelligens osztálybeliek — kiknek a szászvári kath. olvasó kör létrejöttét köszönheti. Egy tag már 50 frt. felajánlott a kör legsürgősebb költségeire.

Lepsényi prédikációja. Mint már mult számban is jeleztük Lepsényi Miklós azon prédikációját, melyet kiszabadulása napján tartott a szegedi sz. Ferenc-réndi atyák templomában, Urbán Juvenál sz. ferencrendi áldozópap kinyomatta s ő nála Szegeden bárki megrendelheti. Ára 1 darabnak 5 kr. — 10 darab 40 kr. — 50 darab 1 fr. 50 kr. — 100 darab 2 fr. 50 kr. Ezentul minden száz 2 frt. A kik megrendelni óhajtkák irjanak Urbán Juvenál atyának Szegedre. Tanácsos nagyobb mennyiségben tenni megrendelést, mert minél többet rendelnek, annál olcsóbb áron kapják.

A „Váci Hírlap“ keрге eszü szerkesztőjének — valami Kis Józsefnek — igen nagy száka a szemében az a 40 derek polgár kik Lepsényi fogadására Vácra Budapestre rándultak. Az ő köpködésével nem sokat törődik senki sem, hanem azt már csodáljuk, hogy akadtak Vácson emberek, kik e csudabogarát — a katolikusok arcúlütésével — közgyámnak választották. Vác város szegényére ide iktatjuk az ő szépséges árvagyamajuknak kalandos élettörténetét, mert majdnem azt tetelezem föl, hogy ez urat nem ismerik Vácson. Eleinte pap és papnöveldi tanár volt ezen istenadta ember, de később megtagadta hitét és papságát; pap és tanár helyett koresmáros és disznókereskedő lett, mi ez ugylátszik még most is ért, beszéde után itélve. Mindenünnen kikopván, Vácson lapot alapított s szegény legény módjára ráutazott minden által menőre lapocskájában. A zsidó-liberalis polgármester tudván, hogy a csahó kutyát konccal szokás csitítani félelemből közgyámmá választotta meg csatlósaival. *Egy háteahagyott mint árvák és szegény elhagyottak atyja szerepel egy nevezetes püspöki városban!* Valóban e szegényfoltot csak a váci katolikusok hírhedt léhasága bírja elviselni. Máshol már régen seprüvel kergették volna ki a határból. Ha ilyen hit és elvtagadó urak védik a váci liberalis várat, ott küzdelem nélkül fog hódítani a néppárt.

Főlélelt kath. kör. A sopron-szilli rómi. kath. olvasókor, mely már 1884-ben alakult, de az utolsó öt év alatt szünetel, ismét életre kelt. E hó 1-én választá meg az új tisztikart, melynek első ténye volt, hogy a kath. ügyert szenvedett Lepsényit üdvözölte.

Lakodalom összeboronálás nélkül. Hogy a sokat magasztalt új vallásügyi törvények menyire terjesztik a közerkölcsiséget, annak ékesen szóló bizonyága a következő kis történet. A szaniszlói kálomisták nagy örömmel üdvözölték az új állapotot, mert azt hitték hogy most már csak egy lépésre vagyunk az egyházi javak elkobzásától. De, mint levelezők írja, most már ők is kezdenek észretérni. A mult hó 26-án egy ifju kálomista pár kibokrétázva, fölkoszoruzva beállított az anyakönyvvezetőhez, aki azonban ismeretlen helyre távozott. Hiába volt a panaszos jajveszeklés, hiába Sütő Gellért és Nagyfejű Kelemen vigasztalása, hogy hiszen semmi baj sincs, ime „itt a tábla“; hiába küldöttek a szomszéd farmatringosért is, — kénytelenek voltak csalódotan távozni és a lakodalmat összeboronálás nélkül megtartani. Ettől kezdve a szaniszlói kálomisták is papista módra áldják a polgári házasságot.

Csak azért is. Mező-Petri farmatringosa hírét vette, hogy egy jegyespár szülői semmiképen se akarják megengedni azt, hogy gyermekeik ugyanazon napon tartsák esküvőjüket, amelyen összeboronálják őket. Az összeboronálásnak, megállapodás szerint hétfőn kellett volna megtörténnie, az anyakönyvező azonban a hétfőt blaumontagnak szánta és keddre rendelte magához az ifju párt, remélve, hogy így a hétfőn megsütött lako-

dalmi ételeket csak nem fogja szerdáig tartani a nép, hanem szépen elfogyasztja kedden. Az örömapa azonban kijelentette, hogy az esküvő „csak azért is” szerdán lesz, vagyis egy nappal később mint az összehoronzás. Így történt aztán, hogy a hétfőn megsütött (s a nyár folyamán legalább két ízben is csibék dajkáására kényszerített) pipiket csak szerdán fogyasztották el.

Az egérfogó. K. limán községben mint levelzőnk írja, — a dróttal ellátott hirdetési táblát nagyon praktikus célra használták föl. Mután a községben kiakasztani nem lehetett, mert senki se akarta vele házárt elcsúfítani. bikaistállója pedig ni. es a községnek, a farmatrang derék lovagja kamrájába tette be, hol az egre palotájukká avatták. E célra csakugyan alkalmas is lenne, mert a sok lik miatt száz macskától se kellene az éle fogu álatkáknak tartaniok, de az a b. j, hogy a hirdető cédulát nem tudják kellőleg megbecsülni s összevissza rácsálják. — Nagy-Démben pedig szárnya kelt a híres eszköznek. Ugyanis november hó 30 diká a csak nyoma maradt meg a község ház falán; keresték a fufangos szerszámot mind a fele; h. r. mad. apra meg is találták a lovászpitonai határ malom-erében, még pedig megszaporodva, illetve több darabban. — *Kocsolán* meg az őrszobában az ágy alatt kapott helyeit a drótos ketrec. A napokban bemegegy egy ember az őrszobába s azt kérdi az őrtől: hol vették ezt az egérfogót? No hiszen dőhbe jött erre a fia-farmatrangos. „Maga számár, ordítót torkaszakadtából, nem egérfogó az, hanem hirdetési tábla!” „Az-e?” s őlt mosolygva barátunk, nagyon jól mutatva a kis farmatrangocskán. — Rédicson a hirdető tábla megszemjázott, de a községben jó vizet nem találván, a falu végén levő uradalmi kúthoz ballagott. A kut mély levén, mire leért, darabokra tört. Szegény! Milyen kár érie! — Sopronmegyei Szany községből is elűnt a tábla. A rendőrség szorgalmasan nyomozza, de eddig még nem akadtlak rá. No majd ezután.

Egyház-üldözés. A liberalismus ördögi gonoszsága minden áron ki akarja irtani Krisztus Jézus szent egyházát, hogy a maga pokolban kelt eszméinek bolond gombáit annál nagyobb sikerrel terjeszthesse. Egre újabb és újabb üldözéseket támaszt tehát. Legújabbán Knezits József ráckevei káplán ellen indítottak eljárást június 30-án tartott bucsunapi predikációjáért, melyben lapunk szerkesztőjét főlemlitette s az uj módi törvényeket nem helyeselte. Ugyan meddig tart még az örület?

Értesítés. A néppárt orsz. központi irodája nagyobb helyiségbe költözködött át és november 2-ika óta többé már nem a Podmaniczky utcában, hanem a József-köruton 31/b sz. alatt van. Az új helyiség a népszínházról gyalog 5 percnyi, villamos vasuttal pedig 2 percnyi távolságra esik.

Herko Páter néppárti naptára kapható a Herko Páter szerkesztőségében Budapest, Zs. b. árus-utca 7-ik szám. Ára 40 kr. A sok képpel ellátott tréfás naptárt ajánljuk.

Egyházi szerek, műhímzések, miseruhák, zászlók, kereszt-úti- és oltárképek, csillárok, fehérneműk, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk Szűts és Társa, a bibornokérek és Magyarország herceggprimásának udvari szállítóit Budapesten. — Árjegyzékeiket kívánatra bérmentve küldik.

Fontos! Betegápoláshoz szükséges eszközök, sérvtatók, testegyenészteli kötőszerek beszerzésére legjobbnak ajánljuk Keleti J. orvosszabészeti műszergyártó céget Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Nagy képes árjegyzék zart borítékban.

Adakozások.

Lapunk főszerkesztőjének: Lepsényi Miklósnak ajánlatos elíteltetése által fölmerült költségek viseléséhez adományokkal járulni szivesek voltak:

Kalocsa Lindermeier János 50 kr., Simon György 1 frt, Piaschen Mariska 50 kr., mások 33 kr. Bécse Horváth Lajos és neje 1 frt. Kis-Cömöte Mazalyi János pleb., Kálmán István 1—1 frt., özv. Kovács Józsefné, Bálint Mihály 50—50 kr., többen 90 kr. összesen 3 frt 90 kr. Guár V. gh József 50 kr., többen adakoztak 6 frt 83 kr. összesen 7 frt 33 kr. Esztergom Walask János 60 kr., többen 40 kr. összesen 1 frt. Érkörtyéyes özv. Boross Mihályne és özv. Paskuly Jánosné 1—1 frt. Siskós Lehaft Béla 50 kr. többen 70 kr. összesen 1 frt 20 kr. Papa Végh József 50 kr. többen 1 frt 10 kr. összesen 1 frt 60 kr. Kaloz Seffr Ignác és családja 1 frt. Máramarossziget Ajb Józsefné 1 frt. Bácsa Horváth Gergely 50 kr. s gyűjtő ivén adakoztak Aros Istvánné 1 frt, Siska Jánosné 60 kr. ft. Mihalovits Ferenc pleb. Trauicsk Ernő, Blazovszky Józsefné 50—50 kr. többen 6 frt 40 kr. összesen 11 frt 50 kr. Ér Keserő Bojtos József 2 frt. Budapest Fürt Ferenc, Fürt Vilmos. Ábrahám Rudolf 50—50 kr., Deák Ezsébet 1 frt. Budapest Biza Anna gyűjtése 1 frt, 10 kr. Kiss József és neje 1 frt. Körös Ladány Szuromi Antal 1 frt. Iváncsa Tóth Rozália 50 kr. Szabó-Sz. Király Farkas János, Farkas József Lőrinc 50—50 kr. Nagy-Kálló Dul Erzs. bet 1 frt. Kaposvár Lovinus Mátyás 40 kr. Kun Szt-Márton N. N. 2 frt. K. Kis András 1 frt. Pásztó Pásztor József gyűjtése saját részéről 50 kr. többek részéről 1 frt 80 kr. összesen 2 frt 30 kr. Moson-S. t János Sipőcz Mihály 30 kr. Kecskemet Zsigmond Mária 50 kr. Foldrak Kurinczi József, Burcsók Anna, 50—50 kr., Kurmezi Rozália 1 frt Kovács János 1 frt 50 kr., Kurmezi Anna 1 frt 55 kr. többen 20 kr. összesen 5 frt 70 kr. Mizia-Bikád Német József 1 frt. Nagy-Salló Szalay János 20 kr., gyűjtő-ivén Vaczlav János, Fgyáz János 50—50 kr. hozzá 10 kr. összesen 1 frt 30 kr. Nagy-Saró Pahola József 50 kr. s gyűjtő-ivén gróf H. K. 1 frt, Maronyák János, Varady Kalman, Vojacek Lajos, Bardovics János, Weiland N., Schlagenhauser Károly, Nemecek F. R., Fehérvári Ferencz, Tukas János 50—50 kr. többen 1 frt 70 kr. összesen 7 frt 70 kr. Nagy-Czenk Illás György 1 frt 20 kr. Szedró a kath. hívek 3 frt 30 kr., ftuo Fndura István pleb. és káplán 2 frt. Duna föld:ár Rajdar Pál és Lőrinczi János 1 frt 20 kr. Also-Kubin ft. Széman János pleb. 1 frt. Győgyös Kornaros Mária 50 kr. Zombor Gyurisits István 50 kr. Rozsnyó Siskovics István 2 frt. Pozsony Plonk Mihályne 60 kr. Budapest Rovnok Árpád és Imre 50 kr., s gyűjtő-ivén adakoztak Rosenfeldi Károlyné és R. J. urró 1—1 frt. R. Csécsy Teréz. M. S., Cz. H., P. L., Pinpi kisasszony H. Cz., D. A., L. J., 50—50 kr. többen 2 frt 85 kr. összesen 8 frt 85 kr. Horváth Lajos. Bécsehely 50 kr. Nagy-Kanizsa Domján Ferencz 30 kr. Miklósi Hesz Ádám 35 kr. Rezi Dobos György 2 frt Raposka Bakos Antal 50 kr. Feltorony Nagy Józsefné 65 kr. Czegléd Sipos Már. onné 50 kr. többen 20 kr. összesen 70 kr. Sopron-Kövesd Barza János 1 frt. Lo oncz Ja-

róly János, Janly Jánosné, Drozd János, Kubicza István 50—50 kr., többen 70 kr., összesen 2 frt 70 kr. Munkács Péter József 65 kr., Endrőd Csikely Ferencz 1 frt 10 kr., Szabó József 1 frt 50 kr., Horrák István, Kovács Pál 40—50 kr., többen 1 frt 40 kr., összesen 5 frt. Budapest Papp Jánosné gyűjtése 3 frt 5 kr., melyre adakoztak Bárcz Katalin szül. Egresy Anna 50—50 kr. s többen 2 frt 5 kr. Nagy-Sáró Tanóczy József, Kaszás Katalin 1—1 frt. Nagy-Rát Kocsis István, Bujaló János, Kovács István 50—50 kr., összesen 1 frt 50 kr. Boldogh a rózsafüzér társulat 2 frt. Tura a rózsafüzér társulat 1 frt.

A beküldött kegyes adományokért, nem különben a hozzánk intézett rokonszenves részvevő sorokért szent ügyünk drága vértanujának nevében legforróbb köszönetünket nyilvánítjuk. Aldja meg az Isten a kegyes adakozókat az ég és föld minden áldásával!

HITBUZGALMI ROVAT.

Sz. Özséb püspök, vértanu.

December 15.

Szárdországban, nemes szülőktől született. Szülei a keresztények üldözésekor Afrikába menekülvén, magokkal vitték Özsébet is. Afrikából Rómába akartak visszatérni. Az atya azonban utközben meghalt, s csak anyjával térhetett vissza a világvárosba.

Özséb a keresztiséget is Rómában vette fel. Maga a pápa keresztelte meg.

Az Ur Isten kiváló elméleti tehetséggel áldotta meg Özsébet, ki tehetségét nem hevertett, hanem szorgalmasan tanul.

I. Silveszter pápa a kisebb egyházi rendeket is feladta neki.

Ezután Vercellibe ment, ahol utóbb püspökké választották.

Mint püspök nemcsak szóval prédikált, de saját jó példájával is az erényre buzdította híveit, sőt arról is gondoskodott, hogy jó papok vezessék híveit. A papokat azért maga oktatta, velük együtt kolostorban lakott. Papjai helyt is álltak az eretnekek között. Sem a hitben, sem az erényekben meg nem fogyatkoztak.

Önmagát különfelekép sanyargatta, hogy lelke annál szabadabban szolgálhasson a jó Istennek. E lelki önuralom arcán is kinyomódott.

Házát sz. Ambrus igen kidicsérte, mint olyant, melyben az imádság és munka, elmélkedés és Isten dicsérte éjjel-nappal váltakoztak, amelyben a lélek nyugalma és a szív békéje a test szigorú sanyargatásait megédesítették, a melyből szent életű püspökök és vértanúk kerültek ki.

Nagy buzgósággal hirdette híveinek az evangéliumot. Szavai meghatották a legmegrögzöttebb bűnösöket is s könnyekre bánta fakasztották. Az erkölestelenség hívei köréből pusztult is, helyeite az erény honosodott meg.

355-ben Majlandban zsinatot tartottak, melyen az ariánfele eretnekek a katolikus egyházra az ő hamis tanításukat rá akarták erőltetni. Velök tartott és támogatta őket Konstanca, a császár is. De az ariánok ellen erélyesen küzdött Özséb és több igazhíű püspök. A császár erőszakoskodott, Özséb azonban és az igazhíű püspökök erőszakoskodásával szembe szálltak. Tudtára adták, hogy vallási ügyekben az ő akaratát számba nem vehetik s annak nem engedelmesskedhetnek. Sőt arra is figyelmeztették, hogy eljárásáról az örök bíró előtt számolni fog, miért is óvakodjék elnyomni Krisztus igaz hitét.

Konstanca Özséb hitvallása miatt ettentő dühbe jött és őt a többi igazhíű püspökökkel együtt azonnal kivégeztetni parancsolta. Parancsát azonban csakhamar visszavonta és Özsébet társával együtt száműzte. Özsébnek Scithopolisba, Palesztinába kellett mennie.

Özsébnek fájt elhagynia nyáját, de Isten sz. akaratán megnyugodott.

Patrofil, Scithopolis arián püspöke Özsébnek minél több keserűséget igyekezett okozni. József helytartó azonban barátságosan bánt Özsébbel. A saját lakásába szállásolta el.

Sok bántalmazást kellett Özsébnek elszenvednie, különösen mikor a helytartó meghalt. Az ariánok ekkor megrohanták Özséb szállását, Özsébet szállásából kiragadták, az utcákon végig hurcolták, végre sötét börtönbe vetették és erővel követelték tőle, hogy az arián tévelyt helyeslje, már csak azért is, mert hiszen a császár is az ariánok részén áll.

Özséb azonban hajthatatlan maradt. Nagy napon át éheztek, szomjaztatták, de Özséb később volt meghalni, semhogy az igaz hitet elárulja és a hamis hitet igaznak vallja.

Később visszatocsátották szállására, de nem sokáig maradhatott békében. Az ariánok ugyanis igen feldühödtek azon, hogy Olaszországból a kath. hívek gazdag alamizsnát küldöttek Özséb és a többi száműzetésben levő hívek számára. Dühökben felizgatják a népet, a mely azután Özséb szállására rontott, őt és hű papját Tegrint, börtönbe hurcolta, szállását kirabolta, végre pedig minden papját és társait is börtönbe vitték.

Özséb a börtönben hat napon át éhen szomjan szenvedett, minthogy az ariánoktól semmit el nem fogadott, a híveket pedig hozzá sem bocsátották.

A hívek az Özsébbel való méltatlan bánásmód miatt felzudultak és erősen háborogtak. E

felzudulás használt. Őzsébet és társait a börtönből kibocsátották, de nemsokára Kappadóciába, majd Egyiptomba a thebaisi pusztába vittek.

Számkivetéséből Konstanecz császár halála után, 361-ben szabadult ki.

Mielőtt egyházmegyéjébe s híveihez visszatért volna, fölkereste Alexandriában, az ő korabeli legnagyobb hitvédő egyházatyját, sz. Athanázt, akivel azután azon tanácskozott: mikép lehetne az eretnekiségnek végét vetni s az egyház megzavart békéjét helyreállítani?

362-ben Alexandriában Athanáz a környékbeli püspökökkel együtt zsinatot tartott. A zsinaton Őzséb is jelen volt, és abban tevékeny részt is vett.

A zsinat után övéihez visszatért. Utközben a gyengébbeket bátorította, az igaz hit mellett ő erősítette, az eltévedetteket az igaz hitre térítette.

Visszatérése diadalmenet volt. A hívek ki-mondhatatlan örömmel fogadják mindenűt.

Őzséb népe kormányzását átvéve, őket bölcseséggel és atyai szeretettel kormányozta. Az ariánok ellen rettenthetetlenül küzdött. Pártján állott sz. Hilár a poitiersi püspök is.

A majlandi érsek, Auxencz az ariánok em bere lévén, ez ellen is küzdött Őzsébs pedig oly sikerrel, hogy Auxenczet csakis császári kegy tarthatta meg az érseki széken, a hívek elfordul-tak tőle.

370 augusztus 1-én Őzséb fáradságos életét befejezve, nemes lelkét az Ur Jézusnak vissza adta. . .

Emléknapijaul, mint sz. Ambrusnál nem halálának, hanem püspökké szenteltetésének nap-ját, december 7-ét tartjuk.

Nehéz volt Őzséb helyzete. Az ariánok s azok főgyámolítója, a császár ellen kellett foly-ton viaskodnia. Őzséb nem riadt vissza a harcól. Nemtelen eszközökkel nyugalmas napokat élhetett volna. A békét, a nyugalmat óhajtotta maga is, de a békét hitének elárulása árán meg-szerezni irtózott.

Hiába! hittételek fölött alkudozni nem lehet. Vagy elfogadjuk azokat úgy a magok egészében, vagy válogatunk bennük. Ha válogatunk bennük, megszűntünk katolikusok lenni.

Ne válogassunk a hittételek s a kegyelmi eszközök között. Higgyünk erősen mindent, amit a kath. egyház hirdet; használjuk mindazokat a malasztesszközöket, a melyeket a kath. egyház nekünk nyujt, tartsuk meg mind amit a kath. egyház parancsol, s azért ne is nevezessük magunkat felekezettnek, — hanem bátran katho-likusoknak. Szent, dicső ez elnevezés.

Sz. Őzséb! te hitedet bátran meghallottad, te híredért méltatlanságot, zaklatást, szenvedést,

börtönt, éhséget, szomjat türtél; könyörögj éret-tünk, hogy mi is készek legyünk hitünket bátran megvallani és érette ha kell, bármit békével tűrni, sőt életünket is föláldozni.

LEVELEZÉS.

Főtisztelendő szerkesztő ur!

Sok helyről olvasunk panaszokat, hogy a farmatringosok mennyire zaklatják, kinozzák az „új rend” korszakában a szegény népet, de talán heted-hét me-gyében nem akad oly erőszakoskodó és önkényeskedő anyakönyvvezető, mint a mocsonoki jegyző (meglátszik, hogy Tarnóczy és Szulyovszky megyéjében van). Iga-zolja ezt, hogy ezen uri ember visszaélései, törvény-ellenességei alig kerülnek le az ujságok hasábjairól s a feyelmi rovatból, de ő mindezen tul teszi magát, mert abban bizakodik, hogy a jelenlegi erőszakoskodó kor-szakban az ember hiába emel panaszt, hiába tesz fel-jelentést a visszaélések és sérelmek ellen, nem igen talál igazságot; a liberálizmus talyigatolónak hajuk szála se görbül meg. Így aztán vakmerően folytatja erőszakoskodásait, fitogtatja önkényeskedését. Novem-ber 20-án egy jegyespárnak megtagadta a polgári há-zasság kötését csakis azért, mert nem jelentek meg a násznépvel és a menyasszony-koszorúval; pedig a tör-vény sehoh se írja elő egyetlen szóval se, hogy milyen ruhában öltözve kell a feleknek megjelenniök az anya-könyvveze ő előtt; de ő kegyelmének törvény, rendelet, vagy nép java, érdeke mind kis Miska. ha csak nem jár vele busás „orocska”. November 25-én kölcsönös megállapodás szerint kellett volna szintén egy polgári kötésnek lenni, s dacára, hogy ez esetben még különö-sen is föl volt e határnapra kérve, midőn a felek a megszabott időben megjelentek a hivatalos helyiségben, a farhámos urnak csak a hült helyét találták; jobb gseft kilátása reményében Komáromba utazott. Ekép-zelhető a szegény házasulandók bosszankodása, kik elkészültek e napra mindennel, mert ugyane napon kellett volna lenni egyházi esküvőjöknek is, s nem epen kívánatos áldásokat mondva az „új rend” s annak min'a-hivatalnokaira, kénytelenök voltak várni más-napig, míg ő kelme hazavetődött; egyesek azt mondják, hogy a feleket még jobban bosszantotta az, hogy a farmatringos jegyző nem párolgott el végkép Mocsonok határából. — November 27-én pedig két párral csak azért nem akart jó ideig végezni, mivel előzetesen nem kériék meg erre, s csakis — miután ezek nem tágitot-tak — hosszú várakoztatás és zaklatás után végzett velök. Már pedig a törvény szerint az anyakönyvvezető-nek kötelessége a hivatalos órák alatt (melyek ugyan nála nem léteznek) jelentkezőkkel végezni. S ha nem, akkor az 1894. évi XXXIII. t.-c. 60 §. szerint: „ha az anyakönyvvezető a kihirdetést, vagy a polgári tisztviselő a házasságkötésnél való közreműködését megtagadta, határozatát köteles a felek kérelmére indokaival együtt írásba foglalni és nekik kiadni”, (ingyen), a mely meg-tagadó határozat ellen az alispánhoz kell rögtön folya-modni. — Ime ilyen eljárással készitgeti a mocsonoki polgári rabbinus a kormány által hargoztatott békülé-kenységnek (pacificationak) az utját, ilyen bánásmód-dal kergeti be a népet alaposan és hozzá nagyon roha-mosan a lázadásba, ami az ilyen zaklatás és erőszakos-

kodásolnak a természet s következménye. — Hiszen a hirt is csak bizonyos pontig lehet feszíteni, azon-
tul megpattan. — Persze, a holmi boltos legényekből, quietalt katonákból jegyzővé s ujabban anyakönyvve-
zetővé előléptetett izék, sehogysem akarják azt meg-
érteni, hogy a *jegyző*, anyakönyvvezető *van a nép*
miatt, a melynek az fizetett szolgája, és nem a *nép van*
a jegyző miatt; de hát már a közmondás is tartja,
hogy „nem rughat patkót a bakancsok lova“, de még
azt is mondja: „adj a csehnek szállást, kiver a há-
zadból.“

Azt is halljuk, hogy sok helyütt a falu pennájá-
ból, a falu szája lett. Ezt ami önbálványozó izéknél
is tapasztaljuk. különösen mióta a bizottsági tagok vá-
lasztása *nélküle* sőt *ellene* oly szépen sikerült, olyan a
szája, mint „a temesi kapu“. — Nincs ugy szólván
ember, aki előtt dühének tajtékjait az egyházra és an-
nak szolgálaira rá nem köpködné. Pedig ő nagyon jól
tudja, hogy a háladatlanság egyike a legcsunyább bü-
nöknek, de akkor azt is jól kellene tudnia, hogy épen
azoknak az általa megtisztelt „*kutya papoknak*“ egyike
már nem egy izben mentette meg irháját a kiebruda-
lásól; ha az a „*kutya pap*“ nincs, akkor már rég ment
volna valahova Kukutyinba zabot hegyezni, vagy Krem-
sirbe csöpüt rágni. De hát manapság hálára számítani
nagy vakmerőség volna, különösen az amolyan liberális
d hönccöktől, akik haraguszna, ha törvényellenes é-
gekre nem akarnak szemet hunyni az emberek. De hát
a közmondás is tartja: hogy a „nyulak is bosszankod-
nak, ha az agarak szaporodnak“. De mind ugy látszik,
hogy azért is rugdalódik most annyira, mert vesztét
érzi; annak a tudatára kezd lassan jönni, hogy lábai
alatt a talaj nagyon inog, és süpped. De csak lassan
azzal a rugdalódással, hogy ne rugja ki valahogy ön-
magát ebből a Spitz-farhából. „Addig szokott ugyanis
járni korszó a kutra, míg el nem törik“. Jó lesz tehát
egy kis lakatot (biztonság okáért akár W rtheim-félet
is) alkalmazni arra a „Temesi kapura“!

Mocsonok, 1895. d c. 3-án.

Mocsonoki.

KÖNYVES-POLC.

A „Herko Páter“ nagy képes népnaptára megjelent,
sőt legnagyobb részben már el is fogyott. Akik e jó
naptárt megszerezni szándékoznak, iparkodjanak a meg-
rendeléssel. A naptár ára 40 kr.; öt darab ára 1 frt
60 kr., vagyis minden négy naptárra az ötödiket ingyen
adják. Megrendelhető a „Herko Páter“ szerkesztősé-
gben, Budapest, belváros, Zsibárus u.

MAI KÉPÜNKHÖZ.

Megható jelenetet ábrázol mai képünk. A mindenható Isten
házát, a szenvedők vigaszhelyét, az üldözöttek menedékhelyét a
emplomot. Ott ül az ő-z, áhitatos imába merülve, ott könyörg a

térdelő hajdon, imádkozva lelke tisztaságáért, a könyörülő, a
bűnb esájtó Istenhez. Az oltár lépcsőzete mellett elhalad egy su-
dár természetű, fekete furtú ifjú szép hajdon, buzgó ima után, siet
a gyónószeben imádkozó lelkiatyához, hogy vigaszt találjon a
vigasztaló szavakban, hogy összekösse bűnbánó lelkét az Isten ke-
gyelmével. Bűnben született az emberiség. Nincs ember bűn nél-
kül. A gyónás az, mely nyugalmat ad a léleknek, mely tisztít a
bűnöktől; a mely lélek igaz bű bánattal gyónik meg, az kedves
az Isten előtt, annak vétkei meg vannak bocsájtvá. A lelki tyá
várja az Istenhez t rökét, a bűnbánókat, hogy Istenől nyert hatal-
mánál fogva fololdozza bűneiktől azokat, kik Istenhez térnek.

Bizony gyönyörű jelenet ez; míg ezt látjuk, addig üdvözl
az emberiség, s azokat, kik ezt elatarják töölni, bizony, bizony
híveikkel együtt fogja büntetni Isten, az örökkévaló Mindenható
igazságos keze.

A szerkesztőség üzenetei

P. I. Halas. Furcsa kath. önképző egyesület lehet az, melyben
liberális lapok dominálnak! Kérem, ha igazi katolikusok akarunk
lenni, ily lapokat nem olvashatunk. Legyen tehát rajta, hogy ok-
vetetlenül kizárják a körből az ily lapokat mind. Ellenségeinket
csak nem fogjuk hizlalni. Csupa kath. lapokat tarthatnak csak.
Legyünk már egyszer mi is emberek. — S. F. Szeged. Forró kö-
szönet és üdvözllet a kedves testvéreknak. Aki csak itt volt Buda-
pesten és látta azokat a baromi dolgokat, melyeket a rendőrség,
állítólag a belügyminiszter rendeletére, elkövetett, mind arról gyö-
zödött meg, hogy nálunk se szabadságról, se jogról, se becsület-
ről szó se lehet. — T. S. Hettye. Sok-sok köszönet — Zr. E.
Vác. Van már hat esztendeje is levétemem magam s akkori arc-
képeim is elfogyak. Jelenleg tehát nem szolgálhatok, de ha ismét
fogok készíttetni, nem feledkezem meg. — K. F. Nagyöved. Eb-
től a számból kitésett, de jön jövőre, többször is. — S. I. Szed-
res. Árjegyzéket a Sz. István társulattól tessék kérni: Budapest,
Királyi-Pál-utca 13 sz. — Tonalovics. Ver-e szép, de a rigmu ok
rosszak, — így nem közölhető. — V. J. Rába-Sz.-Mihály. Je-
gyezni lehet. István naptár kapható. Csak minél előbb tessék meg-
rendelni. — H. W. I. Budapest. Forró köszönet a szíves üd-
vözlletért! — Sz. P. Naszvad. Minden érdekes hirt szívesen ve-
szünk, főleg új év után, midőn lapunk hetenkint háromszor fog
megjelenni. — G. J. Keszthely. Nem tudjuk mit ért Nép'ap köny-
vecskéje alatt? Ilyet nem ismerünk. — F. N. B. Budapest. Név-
telen leveleket nem vehetünk figyelembe. — K. I. Jánoshida. Meg-
kaptam. Köszönet. Arcképem nincs. — Gy. I. Grácz. Sok üd-
vözllet Ádattu. — N. I. Bukarest. Sok jó kívánataiért áldja meg
az Isten.

Kiszabadulásom és névnapom alkalmából ezerszámra ke-
restek föl t. elvarátaink jókívánataikkal. Miatán minden levélre
külön nem felelhetek, legyen szabad itt fejezni ki hálás szívem hő
köszönetét.
Lepsényi.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy az összeg beküldése
alkalmával szíveskedjenek az elkönyvelés megkönnyítése végett cím-
szallaguk számát az utalványszelvényre feljegyezni

RÉTAY és BENEDEK

ezelőtt

KRISZTA és TÁRSA,

miseruhák, egyházi szerek, zászlók és egyleti
lobogók gyára,

Budapest, IV. ker., Lipót-utca 21. sz.

A nagymélt. és föltisztelendő Császa György kalocsai érsek és
a budapesti oltáregylet egredül szállítói.

Ajánlják bőven felszerelt raktárukat, nevezetesen:
miseruhákat, templomi zászlókat, tűzoltó-, iskolai és
temetkezésegyleti, iparos-dalegyleti lobogókat, széniség-
tartókat, kelyheket, áldozató kelyheket, keresztekét,
füstölőket, oltárlámpákat, csillárokat, szobrokat nagy
választékban. Elfogadjuk stációképek és szentképek
festését; oltárok, Mária-trónok, Krisztus-sírok és
szószékek akármilyen rajz szerinti művészi el-

készítését. — Egyházi kelmék, eszék, falfeszületek, bústűjáló feszü-
letek nagy választékban kaphatók raktárunkon. 37-52

Kívánatra készségesen küldünk bérmentre árjegyzékeket, alkalmas mintákat.

STOWASSER J.

hangszergyáros, cs. és kir. udvari és hadserogszállító.

BUDAPEST,

II. ker., Lánchíd-utca 5.

Saját gyártmányú fuvó, vonó és ütőhang-
szerek kitűnő erős hangú czimbalmok és azok
alkatrészeiről nagy képes árjegyzék kívánatra
ingyen és bérmentve. 29-17

Elpusztíthatatlan erős orgona harmoni-
kákról külön árjegyzék kérendő.

Mindenemű hangszerek és harmonikák
javítása a legelőbb árban eszközöltek.

Ócska hangszerek becséreltetnek

Községi dobok

„SZ. GELLÉRT”

KÖNYVNYOMDA

BUDAPEST,

VIII. ker., Práter-utca 44. szám.

elvállal mindennemű

NYOMTATVÁNYOKAT.

Hirdetéseket lapunk számára kizárólag
Friedenstein Vilmos hirdetési irodája
(Budapest, Teréz-körút 3.) fogad el.

Főt. Plébánia-Hivataloknak.

A „Szent Gellért” könyvnyomda tisztelettel adja tudomásul, hogy ezentul az összes egyházi
nyomtatványokat raktáron fogja tartani, melyek a legjutányosabb árakon lesznek kaphatók. Eddig raktáron
vannak és azonnal küldhetők: **Testimonium Confirmationis 100 darab 50 kr.**

Kivonat a születési anyakönyvből 100 drb 60 kr. — Halálóási értesítvény 100 drb 70 kr.

Keresztelési, Házassági és Halálóási űrlapok,

magyar szöveggel 25/40 cm. finom erős papírra nyomva: 100 darabja 1 frt 20 kr. ugyanez magyar és
latin szöveggel kisebb középerős papírra nyomva 100 darab 1 frt.

Továbbá kaphatók: **községi hitelszövetkezeti tagsági és törlesztési könyvecskék.**

Ezen nagy 8-rétű 8 oldalas, erős borítékkal ellátott könyvecskék darabját 2 krajcárjával adjuk.

A „Szent Gellért” könyvnyomda ezenkívül elvállal mindennemű megrendelést, egyházi, községi
és magán jellegű nyomtatványokat és szállítja azokat a legrövidebb idő alatt, s legjutányosabb árakon;
erős, jó papírt ad s tetszetős, csinos kiállításra nagy súlyt fektet.

Tisztelettel kérjük a főt. Plébános urakat, a községi elöljárókat, a különféle egyletek tagjait s
minden katolikust, hogy nyomdai megrendeléseiket ezentul ne zsidó vagy szintelen nyomdában esz-
közöljék, hanem keressék meg a „Sz.-Gellért” katolikus könyvnyomdát, mely mindenkor rendelkezésükre
áll s így is támogassák a kath. ügyet. Fogjunk össze valamennyien, akkor boldogulunk.

Könyvnyomdánk mint a katolikus érdekek megrendíthetetlen támogatója, büszkeségét helyezi
abba, ha az igényeket minden tekintetben kielégítheti s a megrendelőktől csak dicséretet arathat.

Budapest, 1895. Práter-utca 44.

Tisztelettel

a „Szent Gellért” könyvnyomda.